

BULLETIN

10/2010

<http://libpro.cts.cuni.cz>

20. VÝROČÍ

**22. října 1990 byla v Podskalské ulici v Praze 2
slavnostně otevřena knihovna Libri prohibiti**

**Atmosféru zahájení zachytily fotografie v kronice, kterou najdete na
<http://libpro.cts.cuni.cz/kronika/kronika.html>**

AKTUÁLNÍ DĚNÍ V KNIHOVNĚ

Aktuálně v naší knihovně probíhá výstava Miloše Holuba Koláže a j.
Připravila Kateřina Volková a Jiří Gruntorád.
Jste srdečně zváni každé Po-Čt od 13-17h nebo po domluvě!
Knihovna Libri prohibiti, Senovážné náměstí 2, Praha 1, třetí patro.

Výstava koláží

Miloše Holuba
v Libri prohibiti

7. října 2010 – 2. listopadu

Na záznam vernisáže Miloše Holuba v Libri prohibiti se můžete podívat zde:

<http://www.stream.cz/video/522518-milos-holub-v-libri-prohibiti>

Pokračování zde:

<http://www.stream.cz/video/522521-milos-holub-v-libri-prohibiti>

PŘIPRAVUJEME

Ve čtvrtek 4. listopadu 2010 v 18 hodin se v naší knihovně uskuteční vernisáž obrazů moravsko-francouzského malíře Ladislava Schovance! Všichni jste srdečně zváni!

V říjnu začínáme pracovat na projektu "*Význam skautského slibu*"

Zahájíme 23. listopadu večerem na téma "*Slib - Služba - Připravenost*". Budeme se zabývat nejprve obecně tím, co je to slib, co je to být vázán slibem a poté konkrétně skautským slibem, jeho proměnami a formami v různých skautských organizacích v ČR a co složení skautského slibu znamenalo a znamená pro skauty v dobách perzekuce i v běžném životě.

Prosíme, pokud byste někdo ze čtenářů Bulletinu LP chtěl přispět jakkoli k tématu, budeme vám vděční. Ozvěte se nám na mail stogrova@volny.cz nebo Jiřímu Gruntorádovi do knihovny.

Děkujeme a těšíme se na vás!

VYBRANÉ NOVINKY Z NAŠICH FONDŮ

SAMIZDAT

Solidarnosc - 500 pierwszych dni

Samizdatový komiks Jacka Fedorowicze a M. Owsinského z 80. let o vzniku

Solidarity

Připomínka k 30. výročí vzniku Solidarity

EXIL

Živá slova: otázky a odpovědi

Tzv. „letáčky“ vydával v letech 1970-1974 P. Jaroslav Popelka, SJ duchovní správce katolické Misie sv. Cyrila a Metoděje v Los Angeles.

Pod názvem Živá slova vyšlo 8 čísel, na ně navázalo jedno číslo nazvané Dokumenty, kterým vydávání končí.

Byl určen krajanům: „Může snad prospět, připomenuti-li jim stručně otázky a problémy, které se týkají nejen našeho exilového života, ale lidského života vůbec. Doufám... přispět k vzájemné jednotě, ke krajaňské spolupráci a k oživení našich náboženských a národních ideálů.“

Časopis volně souvisí s tamním Misijním věstníkem (dnešní název Věstník katolické misie). P. Popelka „letáčky“ začal vydávat v době, kdy měl problémy s financováním věstníku.

KULTURNÍ AKCE, KONFERENCE

Výbor dobré vůle pořádá výstavu fotografií o své zakladatelce Olze Havlové

Výbor dobré vůle - Nadace Olgy Havlové (VDV) 12. října 2010 v 18.00 hod. otevřel v Kavárně Lucerna v Praze 1 výstavu fotografií o Olze Havlové a jejímu odkazu.

Šestadvacet panelů vynese na světlo archivní fotografie VDV pořízené profesionálními fotografy, například Ondřejem Němcem, Přemyslem Fialkou, Gabrielou Čapkovou, Zdeňkem Chrapkem. **Výstava se koná v rámci oslav dvacátého výročí založení VDV a potrvá do 20. listopadu 2010.**

„Fotografie představují paní Olgu v letech, kdy pracovala pro Výbor dobré vůle a později pro nadaci, nesoucí její jméno“, říká MUDr. Milena Černá, ředitelka VDV. Fotografie zachycují setkání se spřízněnými osobnostmi, které VDV podporovaly v jeho počátcích, setkání Olgy Havlové s dětmi a dospělými se zdravotním postižením i prostředí ústavů sociální péče a psychiatrických léčeben, které si paní Olga přála co nejrychleji změnit k lepšímu. „Její duše se při setkání s lidmi s mentálním postižením otvírala, přestože jinak paní Olga své pocity a city příliš neukazovala a působila spíše jako žena přímá, racionální a rozhodná,“ tak ji ve svých vzpomínkách popisuje biskup Václav Malý, člen správní rady VDV. **Po dobu 20 let se VDV věnuje přímé podpoře potřebných lidí a organizací, formou nadačních příspěvků rozdělil částku přesahující 640 milionů korun.**

Současná filmová tvorba – Střední Evropa

14. - 17. 10. 2010 Maďarské kulturní středisko, Rytířská 25-27, Praha 1

Přehlídka současné střeoevropské kinematografie představí zajímavé polské snímky, například úspěšnou *Nulu Pawła Borowského*, novou hororovou komedii autora *Sexmise Juliusze Machulského Ukolébavka* nebo *Revizitu* - nejnovější film *Krzysztofa Zanussiho*, kde se slavný režisér vrací ke svým hrdinům ze starších filmů a sleduje jejich další osudy. Dále pak se můžete těšit na silný debut Katarzyny Rosłaniec *Kočíčky* nebo dokumentární film *Válečné hry*. Hostem přehlídky bude režisér *Feliks Falk*, jehož film *Enen* bude uveden 14. října

Kompletní program najdete zde:

<http://www.polskyinstitut.cz/?d=program&i=556&lng=cz>

Mezinárodní vědecká konference „Střeoevropská šlechta v konfrontaci s totalitními režimy 20. století“

19.-20. října 2010, Aula Filozofické fakulty UK, nám. Jana Palacha, Praha 1

Dvacáté století postavilo střeoevropskou šlechtu před několik výzev. Byly spojeny s hledáním identity ve světě, který se stále rychleji mění – to přinášelo kompromisy mezi přijímáním hodnot nové, občanskými složkami utvářené společnosti na jedné straně a na straně druhé snahou uchovat hodnoty staré, typické pro šlechtický svět a mentalitu. Konference přispěje k poznání problematiky dosud komplexně nezpracované ve střeoevropském rámci. Přinese poznatky o vztazích, postojích a chování šlechty vůči oběma totalitám, a to o jejím odboji či odporu proti nacismu nebo komunismu a její následné perzekuci, i o kolaboraci a sympatizování šlechty s totalitarismy, zvláště s nacismem. Konference se koná pod záštitou místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí Karla Schwarzenberga.

Podrobný program konference naleznete zde: <http://www.ustrcr.cz/cs/mezinarodni-vedecka-konference>

Občanské sdružení Nomáda ve spolupráci s ÚFaRem pořádá dva diskusní večery pod názvem **Filosofie v podzemí, Filosofie v zázemí** věnované českému filosofickému myšlení před listopadem 1989 a po něm. První z nich se uskuteční 21. října 2010 a bude zaměřen na období totality. Druhý večer, který se uskuteční 25. listopadu, se bude týkat rozvoje filosofie v devadesátých letech, zejména na FF UK. Obě setkání proběhnou od 19 hodin v kině Perštýn.

Návštěvníci uslyší i ukázky nahrávek z bytových přednášek a seminářů z archivu knihovny Libri prohibiti.

Tématem prvního večera bude nejen zmapování aktivit věnovaných rozvoji filosofie navzdory totalitní moci, ale především celkové reflexi nad tím, zda je v takové situaci možno svobodně myslet, jaký charakter toto myšlení má a nepřinášejí-li *podzemní* podmínky filosofii také cosi velmi cenného.

Listopadové pokračování bude zaměřeno na možnosti a úskalí pěstování filosofie na akademické půdě. Věnovat se bude období vývoje filosofie na FF UK v 90. letech, kdy se tento obor etabloval v univerzitním prostředí.

Hosty večerů budou významní představitelé neoficiální filosofie z období totality a vyučující na Katedře filosofie v 90. letech.

Více informací naleznete zde: <http://nomadva.webgarden.cz/>

Małgorzata Sikorska-Miszczuk: Zmizelé Československo

22. 10. 2010 v 19 hodin, Eliadova knihovna, Divadlo Na zábradlí, Anenské náměstí 5

Čtou, hrají a zpívají: I. Lokajová, A. Marečková, P. Tesař, L. Veliká a M. Zimová

Úprava, režie a výběr hudby: Karel Král

Divadlo v Dlouhé uvede v Divadle Na zábradlí hru Małgorzaty Sikorské-Miszczuk *Zmizelé Československo*, inspirované knihou *Gottland* Mariusze Szczygiela, zvláště kapitolou o Martě Kubišové. Nelíčí ale důstojně zpěvaččin osud ani československé drama roku 1968. To, čeho se divák zúčastní, je holčičí, ztřeštěná a zdivočelá hra na téma

hrdinství. Hru přeložil do češtiny moravský dramatik Roman Sikora a vydal jí časopis *Svět a divadlo* (1/2010).

Premiéra inscenace Viliama Klimáčka *Komunismus* v režii Ivo Krobota v Jihočeském divadle v Českých Budějovicích se odehraje 22. října od 19:00 hod.

Více informací zde: <http://www.jihoceskedivadlo.cz/divadlo/aktualne?qid=522>

Zlatá šedesátá?

Vzpomínky a realita

Byla zlatá šedesátá opravdu zlatá?...

Národní památník na Vítkově, U Památníku 1900, Praha 3

(30. 9. 2010 – 15. 5. 2011)

Šedesátá léta 20. století byla významnou etapou českých dějin, kdy došlo v porovnání s padesátými léty k uvolnění politické, společenské a kulturní atmosféry. Současně se však stupňovaly ekonomické problémy a komunistická rétorika i pojetí moci se dostávaly do sporu s reálným vývojem v Československu, jenž vyústil v procesu demokratizace společnosti známým pod názvem „pražské jaro“.

Životní úroveň v tomto desetiletí stoupala, potraviny byly díky státním dotacím levné a přes pořadníky a nutná vyjádření závodního výboru o kvalitách a uvědomělosti pracovníka vzrostl v domácnostech několikanásobně počet ledniček, televizorů a praček. Ve srovnání se Západem ovšem životní úroveň obyvatel v Československu klesala. Mnohé nápady řady osobností nebyl schopen centrálně řízený průmysl uchopit, takže zůstávaly jen v podobě prototypů a do každodenního života v totalitním Československu pronikaly ojedinele nebo se značným zpožděním.

Výstava se snaží zachytit rozpor mezi vzpomínkami lidí na období šedesátých let a každodenní realitou tak, jak se projevovala v běžném životě obyvatel. Ve výstavní kulise mikrosvěta jediného pražského plně sortimentního obchodního domu Bílá labuť výstava ukazuje, že i když se v Československu uvolňovala společenská atmosféra, život obyvatel měl k dokonalosti daleko. Výstava se zaměřuje na běžný sortiment spotřebního zboží v jeho nepestrosti a šedi i na životní styl jednotlivých sociálních skupin a klade si otázku: Byla zlatá šedesátá opravdu zlatá?

Další informace o výstavě naleznete zde: www.zlatasedesata.com

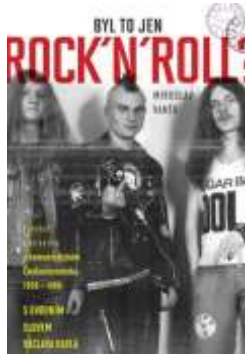
PUBLIKACE A ČLÁNKY

Byl to jen rock'n'roll

Hudební alternativa v komunistickém Československu 1956 – 1989

Miroslav Vaněk

Praha, Academia, 2010

Publikace přináší poprvé pohled na rockovou hudbu z historické perspektivy (dosud převládaly spíše práce muzikologické a sociologické). Autor si všímá, jak populární hudba ovlivnila téměř tři generace československé společnosti. Mapuje vývoj rockové hudby od roku 1956 (kdy se u nás poprvé objevilo slovo rock'n'roll) až do roku 1989, kdy skončila éra vlády komunistické strany. Autor se snaží čtenáře seznámit se všemi snahami autoritativního režimu o likvidaci této tzv. „buržoazní a úpadkové“ hudby, která měla podle bývalých komunistických autorit nebezpečný potenciál „ideologické diverze“ ovlivňující mládež v celém bývalém východním bloku.

Opozice a společnost po roce 1948

Oldřich Tůma a Tomáš Vilímek

Ústav pro soudobé dějiny AV ČR

Publikace obsahuje celkem čtyři studie, které přibližují rozmanité aspekty společenského vývoje v letech 1945 až 1989. Věnují se vztahu opozice, společnosti a moci, přičemž prvním dvěma je věnována hlavní pozornost. Jednotlivé studie se opírají

o bohatou pramennou základnu a autoři se jimi snaží přispět k lepšímu poznání československé společnosti v uvedeném období. Květa Jechová se ve své studii o mateřství v reálném socialismu zabývá nejen problematikou respektování mateřské role ženy při budování socialismu, ale přibližuje rovněž práci interrupčních a státních populačních komisí, sleduje činnost ženských organizací a stranou neponechává ani každodenní problémy žen-matek v období tzv. normalizace. Karel Kaplan se věnuje důvodům, průběhu i následkům sloučení sociální demokracie s Komunistickou stranou Československa, Milan Otáhal předkládá zajímavou interpretační studii o životě dělníků v normalizačním období. Opírá se přitom o výsledky nejnovějšího projektu Centra orální historie při Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR. Vztahu opozice a společnosti, vzájemné reflexi a společenskému zakotvení opozičního postoje se podrobně věnuje studie Tomáše Vilímka, který se opírá o samizdatové texty, oficiální i nezávislé výzkumy veřejného mínění před rokem 1989 a v neposlední řadě i o vlastní rozhovory a výsledky jiných projektů orální historie.

Venkov pod kolektivizační knutou

Okolnosti „příkladného“ politického procesu v okrese Nová Paka

Jiří Urban

Praha, Vyšehrad, 2010

Okolnosti „příkladného“ politického procesu v okrese Nová Paka. Autor zpracovává téma násilné kolektivizace zemědělství v obci Svatojanský Újezd. Předkládá obraz přeměny základních vztahů na vesnici a přerodu v myšlení od hospodářů k družstevníkům. Činí tak pomocí lidských příběhů, charakterizujících rysy donucovacího a násilného rázu kolektivizačního úsilí. Pozoruje sílící tlak na pozice zemědělců, kteří se zdráhali přistoupit na myšlenku socialistického hospodaření a vstoupit do JZD a popisuje, jakými metodami byli zemědělci „motivováni“ k podvolení se kolektivizačnímu projektu.

Byly jsme tam taky

Dagmar Šimková

Monika Vadasová-Elšíková, 2010

Vzpomínky ženy, která byla v 50. letech vězněná z politických důvodů společně s Růženu Vackovou, Dagmar Skálovou, či Ninou Svobodovou. Strhující próza, při jejíž četbě běhá mráz po zádech – již 5. vydání.

Sidonie Nádherná

Alena Wagnerová

Praha, Argo, 2010

Sidonie Nádherná žije v povědomí české i evropské kulturní veřejnosti jako přítelkyně básníka Rainera M. Rilka a „nevěsta před Bohem“ Karla Krause, pro kterého se její zámek ve Vrchotových Janovicích stal druhým domovem a oázou klidu v rozbouřeném světě. Alena Wagnerová ji ve své knize představuje jako neobyčejně zajímavou osobnost, jejíž život hluboce poznamenaly všechny proměny a pohromy, které ve dvacátém století postihly střední Evropu - od rozpadu Rakousko-Uherska přes nacistickou okupaci, kdy se Vrchotovy Janovice staly součástí cvičiště jednotek SS, až po odchod do exilu po komunistickém převratu v roce 1948 do Anglie, kde Sidonie Nádherná v roce 1950 umírá.

Tesilová kavalérie

Popkulturní obrazy normalizace

Petr A. Bílek a Blanka Činátlová

Všední život obyvatel Československa sedmdesátých let 20. století byl na každém kroku poznamenán ideologickou propagandou. Do soukromí všech generací pronikala prostřednictvím popkultury ve filmové a seriálové tvorbě či hudební produkci. Soubor studií Tesilová kavalérie nabízí pohled např. na způsob zobrazování lásky za časů normalizace na televizních obrazovkách, na úlohu dobové módy a vzhledu, na charakteristické znaky kremačních projevů nebo na hodnotu kutilství. Knihu doplňuje kalendárium - přehled nejvýznamnějších událostí z oblasti společenského dění a populární kultury v Československu i ve světě v letech 1970-1989.

Paměť a dějiny č. 3/2010

Hlavním tématem nového čísla revue Paměť a dějiny je třicáté výročí počátku „polské krize“. Studie polského historika Antoniho Dudka Krize komunistického systému v Polsku v 80. letech, rozhovor s disidentem a významným představitelem Polsko-československé solidarity Miroslavem Jasińským a výběr z fotografií Oty Nepilého,

který se svým aparátem mapoval Polsko 80. let, tvoří páteř aktuálního vydání. Z dalších textů vybíráme: Milan Bárta píše o poválečném vysídlení chorvatských rodin z jižní Moravy, Ladislav Kudrna ožívuje příběh knihy Na západní frontě, připomíná se nedávno zesnulý Milan Paumer, a to jak nekrologem, tak zprávou o jeho pohřbu a shrnutím mediální diskuse okolo skupiny bratří Mašínů z pera Martina Tichého. Zastoupeny jsou i tradiční rubriky Třetí odboj a Příběh 20. století.

Podrobný obsah zde: <http://www.ustrcr.cz/cs/pamet-a-dejiny-2010#pad3-2010>

Spisovatel a redaktor LN Jáchym Topol získal Cenu Jaroslava Seiferta, gratulujeme!

Více v článku zde: http://www.lidovky.cz/spisovatel-a-redaktor-ln-jachym-topol-ziska-cenu-jaroslava-seiferta-1gj-/ln_kultura.asp?c=A100922_145824_ln_kultura_glu

Článek Petra Zídka v příloze LN s názvem Chiméra třetího odboje:

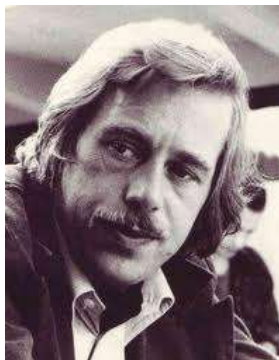
http://www.lidovky.cz/chimera-tretiho-odboje-0bb-/ln_noviny.asp?c=A100918_000067_ln_noviny_sko&klic=238964&mes=100918_0

VÝROČÍ

*** 1. října 1920 se narodil Zdeněk Rotrekl, český katolický básník**

* 5. října 1936 se narodil **Václav Havel**, bývalý disident, dramatik, esejista a prezident České republiky

* 8. října 1941 se narodil **Petr Uhl**, bývalý disident, novinář a politik

* 9. října 1946 se narodil **Miloš Rejchrt**, evangelický kněz a mluvčí Charty 77

Miloš Rejchrt v pořadu Uvolněte se, prosím:

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/209522161800024-uvolnete-se-prosim/obsah/81100-milos-rejchrt/>

* **12. října 1917 se narodil Zdeněk Urbánek**, spisovatel, překladatel, vysokoškolský pedagog a signatář Charty 77

* **21. října 1920 se narodil Emil Juliš**, český básník a výtvarník, laureát Ceny Jaroslava Seiferta

† **7. října 1960 zemřel Jan Zahradníček**, jeden z nejvýznamnějších básníků 20. století, vrcholný představitel české katolické poezie, politický vězeň, novinář a překladatel

† 16. září 2010 dobrovolně odešel Martin Štěpánek, český herec, režisér, politik, novinář a redaktor Radia Svobodná Evropa

<http://hn.ihned.cz/c1-46500310-pet-setkani-s-martinem-stepankem>

† 3. října 2010 zemřel Piotr Godlewski

3. října zemřel ve věku 81 let Piotr Godlewski, známý také pod jménem Paweł Heartman, překladatel české a slovenské literatury do polštiny. Naše knihovna má ve svých sbírkách bezmála dvě desítky titulů, které překládal. Patří k nim díla Bohumila Hrabala (Příliš hlučná samota, Svatby v domě, Proluky a další), Václava Havla nebo Zdeňka Mlynáře. Spolu s Andrzejem S. Jagodzińským patřil mezi nejplodnější překladaatele knih českých a slovenských zakázaných autorů (zejména v 70. a 80. letech). Godlewski měl v tehdejším Československu řadu přátel: historiky Tomana Broda, Viléma Prečana, Jaroslava Valentu, Josefa Janáčka nebo spisovatele Miroslava Ivanova a Vojtěcha Zamarovského. **Jeden z posledních rozhovorů, který poskytl knihovně Libri prohibiti, vyjde ve sborníku věnovaném překladům české a slovenské literatury do polštiny a polské do češtiny. Uvedení sborníku je plánováno na prosinec tohoto roku.**

Bulletin Libri prohibiti připravuje Vít Krobot a Jarmila Štogrová ve spolupráci s Viktorem A. Debnárem.

Nihil obstat Jiří Gruntorád